ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 7 août 1981, d'une demande d'avis sur un projet de loi "portant création de la fonction de conseiller suppléant à la Cour d'appel et à la Cour du travail", a donné le 16 septembre 1981 l'avis suivant :

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 7e augustus 1981 door de Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot invoering van het ambt van plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep en in het arbeidshof", heeft de 16e september 1981 het volgend advies gegeven :

Comme l'indique l'exposé des motifs, le projet "a pour objet de créer la fonction de conseiller suppléant à la Cour d'appel et à la Cour du travail", afin "d'augmenter sensiblement le nombre de chambres ..., de sorte que les affaires puissent être traitées plus rapidement".

Articles 4 et 5.

Ces articles devraient venir à la suite de l'article 6. Il y a en effet lieu de grouper les articles modifiant le Code judiciaire et de les faire suivre par les modifications à d'autres lois.

Article 4.

Le liminaire ne doit pas mentionner les modifications devenues sans objet. La date exacte de la dernière modification est le 26 juin 1974. La rédaction suivante est proposée :

"Le tableau figurant à l'article 1er de la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, modifié par la loi du 10 novembre 1970 et par la loi du 26 juin 1974, est remplacé par le tableau suivant :".

L'observation concernant la date de la loi du 26 (et non du 25) juin 1974 vaut aussi pour l'article 5.

.../...

Article 6.

Cette disposition tend à insérer dans le Code judiciaire un article 379bis rédigé comme suit :

"Le Roi fixe les indemnités qui seront accordées aux conseillers suppléants".

Il a toujours été considéré que l'article 102 de la Constitution s'applique aux magistrats suppléants, en ce sens que lorsque leurs fonctions cessent d'être gratuites et qu'une indemnité y est attachée, celle-ci doit être fixée par le législateur lui-même. Tel est d'ailleurs l'objet des articles 378 et 379 du Code judiciaire, qui, en ce qui concerne la suppléance des juges, des substituts et des juges de paix, visent deux des trois éventualités que couvre l'article 113bis contenu à l'article 1er du projet, savoir le remplacement du titulaire empêché et le fait de remplir momentanément les fonctions des magistrats effectifs.

Outre qu'il serait incohérent de déléguer au Roi, en ce qui concerne les magistrats suppléants des Cours d'appel, un pouvoir exercé par le législateur lui-même à l'égard des membres suppléants de juridictions qui n'occupent pas le même rang dans la hiérarchie judiciaire, cette délégation serait contraire à l'article 102 de la Constitution.

Par ailleurs, il serait tout aussi incohérent et, au surplus, discriminatoire que les fonctions de conseiller suppléant soient gratuites, dans les cas où celles de juge suppléant ne le sont pas, alors que, à service matériellement égal, elles doivent être présumées comporter des responsabilités plus importantes que celles pour lesquelles des indemnités sont prévues par les articles 378 et 379 précités.

L'article 6 doit donc être revu.

.../...

OBSERVATIONS FINALES.

1. Le projet ne contient aucune disposition relative aux incompatibilités qui devraient être attachées à la fonction de conseiller suppléant, afin d'en garantir l'indépendance, comme elles le sont à la fonction de juge suppléant. Il suffirait, pour combler cette lacune, de compléter l'article 300 du Code judiciaire en y visant les conseillers suppléants.

2. Par contre les articles 479 et 483 du Code d'instruction criminelle s'appliqueront de plein droit aux conseillers suppléants, comme ils s'appliquent, sans disposition expresse, aux juges suppléants (Cassation, 5 juillet 1938, Pas. p. 256).

Zoals de memorie van toelichting zegt heeft het ontwerp "tot doel het ambt van plaatsvervangend raadsheer in de hoven en in de arbeidshoven in te stellen". Zo zal het, steeds volgens die memorie "mogelijk zijn op gevoelige wijze het aantal kamers ... te verhogen, derwijze dat de zaken vlugger kunnen worden afgehandeld".

Artikelen 4 en 5.

Deze artikelen zouden na artikel 6 moeten komen. De artikelen die het Gerechtelijk Wetboek wijzigen zouden immers bij elkaar moeten staan en gevolgd worden door de wijzigingen die in andere wetten worden aangebracht.

Artikel 4.

De inleidende volzin behoeft geen melding te maken van wijzigingen die geen onderwerp meer hebben. De juiste datum van de jongste wijziging is 26 juni 1974. De volgende redactie wordt voorgesteld :

"De tabel van artikel 1 van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, gewijzigd bij de wet van 10 november 1970 en bij de wet van 26 juni 1974, wordt door de volgende tabel vervangen : ".

De opmerking betreffende de datum van de wet van 26 (en niet 25) juni 1974 geldt ook voor artikel 5.

.../...

Artikel 6.

Deze bepaling strekt om in het Gerechtelijk Wetboek een artikel 379bis in te voegen, luidend als volgt :

"De Koning bepaalt welke vergoedingen aan de plaatsvervangende raadsheren zullen worden toegekend".

Men is er steeds van uitgegaan dat artikel 102 van de Grondwet op plaatsvervangende magistraten toepassing vindt, in die zin dat, wanneer hun ambt niet langer kosteloos is en er geen vergoeding aan verbonden is, deze laatste door de wetgever zelf moet worden vastgesteld. Dat is trouwens geregeld in de artikelen 378 en 379 van het Gerechtelijk Wetboek die, wat de vervanging van rechters, substituten en vrederechters betreft, voorzien in twee van de drie mogelijkheden waarvoor een regeling wordt getroffen in artikel 113bis, dat door artikel 1 van het ontwerp wordt ingevoegd, met name de vervanging van de verhinderde titularis en het tijdelijk vervullen van het ambt van de werkende magistraten.

Niet alleen gaat het niet op, ten aanzien van de plaatsvervangende magistraten van de hoven van beroep aan de Koning een bevoegdheid op te dragen die door de wetgever zelf wordt uitgeoefend ten opzichte van de plaatsvervangende leden van gerechten die niet dezelfde rang bekleden in de gerechtelijke hiërarchie, maar wat meer is, die bevoegdheidsopdracht zou in strijd zijn met artikel 102 van de Grondwet.

Evenmin zou het opgaan en bovendien tot discriminatie leiden dat het ambt van plaatsvervangend raadsheer onbezoldigd blijft waar dat van plaatsvervangend rechter het niet is, want bij gelijke materiële belasting moeten die ambten worden geacht een grotere verantwoordelijkheid te impliceren dan die waarvoor de genoemde artikelen 378 en 379 vergoedingen toekennen.

Artikel 6 moet dus worden herzien.

.../...

SLOTOPMERKINGEN.

1. Het ontwerp bevat geen enkele bepaling betreffende de overenigbaarheden die zouden moeten gelden voor het ambt van plaatsvervangend raadsheer om de onafhankelijkheid van de betrokkenen te waarborgen, zoals het geval is met het ambt van plaatsvervangend rechter. Om in die leemte te voorzien kan worden volstaan met een aanvulling van artikel 300 van het Gerechtelijk Wetboek door vermelding van de plaatsvervangende raadsheren.

2. De artikelen 479 en 483 van het Wetboek van Strafvordering zullen daarentegen van rechtswege op de plaatsvervangende raadsheren van toepassing zijn, zoals zij, zonder uitdrukkelijke voorziening toepassing vinden ten opzichte van de plaatsvervangende rechters (Cassatie, 5 juli 1938, Pas., I, blz. 256).

La chambre était composée de

Messieurs : P. TAPIE, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

Ch. HUBERLANT, conseillers d'Etat,
R. VAN AELST, staatsraden,

F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,
L. MATRAY, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier assumé.
Mevrouw : toegevoegd griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. E. FALMAGNE, auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. E. FALMAGNE, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY. P. TAPIE.